

Nader onderzoek huismus

Rivierenlaan e.o. te Rozenburg

Gemeente Rotterdam

Projectadviseur

Nick Kroese BSc
nick@habitus.nl
0172-204060

Rapportage

Richard Notenboom BSc

Documentcode

RDAM2021-6-NO1-V3

In opdracht van

Gemeente Rotterdam

Contactpersoon opdrachtgever

mw. Manon van der Meer

Opleverdatum

21 juli 2021

Kwaliteitscontrole

Nick Kroese BSc

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport inclusief foto's is enkel toegestaan met toestemming van de eigenaar (de opdrachtgever) en onder vermelding van de bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Habitus geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of door toepassing van adviezen. Onze algemene voorwaarden zijn [hier](#) in te zien. Onze privacyverklaring is [hier](#) te vinden.

Een verklaring van onze documentcodes is te vinden op [onze website](#).

Adres: Tolnasingel 3 / 2411 PV / Bodegraven

Kvk-nummer: 78391385 / Btw-nummer: NL861372669B01

<https://habitus.nl>

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING

1.	INLEIDING	5
2.	METHODE	7
3.	RESULTAAT & TOETSING	8
4.	CONCLUSIE	9
5.	MAATREGELEN & AANBEVELINGEN	10

BRONNEN BIJLAGEN

SAMENVATTING

Aanleiding en plangebied

De opdrachtgever is voornemens om 47 woningen te realiseren in het plangebied. Het plangebied is onderdeel van de Groene Gordel te Rozenburg, ter hoogte van Rivierenlaan 18.

Doel en onderzoeksvraag

Het doel van dit onderzoek is om de effecten van de werkzaamheden te bepalen en te toetsen aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. In dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke beschermde soorten en functie komen zijn aanwezig in het plangebied?
- Welke effecten heeft de ontwikkeling op aanwezige beschermde soorten en functies?
- Welke verbodsbepalingen worden overtreden?
- Is een ontheffing benodigd?
- Welke maatregelen zijn noodzakelijk om effecten te mitigeren of compenseren?

Onderzochte soorten en functies

De volgende soorten en functies zijn onderzocht op basis van de eerdere potentiebepaling:

Soort	Beschermde functie
Huismus	• nestplaats • essentieel functioneel leefgebied

Er zijn vier veldbezoeken uitgevoerd door een vogeldeskundige in de voor huismus meest geschikte periode (NGB Soortinventarisatieprotocol).

Conclusie

Op basis van de onderzoeksresultaten kan het volgende geconcludeerd worden:

Soort	Soort en beschermde functie aanwezig in het plangebied?	Worden verbodsbepalingen overtreden en is een ontheffing nodig?
Huismus	ja	ja

Er zijn achttien nestplaatsen en acht functionele leefgebieden aangetroffen in en rondom het plangebied.

Benodigde maatregelen

De volgende vervolgstap is nodig voor huismus:

- vraag een ontheffing aan bij de provincie Zuid-Holland (Omgevingsdienst Haaglanden) of voorkom dat nestplaatsen en essentieel functioneel leefgebied aangetast worden.

De volgende informatie is nodig bij een ontheffingsaanvraag:

Beschermde soort: huismus

Beschermde functie aangetroffen binnen plangebied: ja, essentieel functioneel leefgebied

Beschermde functie aangetroffen binnen onderzoeksgebied en omgeving: ja, 18 nestplaatsen en 8 essentiële functionele leefgebieden

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding van het onderzoek beschreven. Vervolgens wordt het plangebied beschreven en wordt het onderzoek afgekaderd.

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens om circa 47 woningen te bouwen in het plangebied. Er is een ecologische quickscan uitgevoerd (Ecoresult, 09-03-2020, met rapportcode: ER20200203v01) waarin wordt vermeld dat er leefgebied aanwezig kan zijn voor huismus. Daarnaast is er op gebiedsniveau (Groene gordel) nader onderzoek gedaan naar diverse soorten (Habitus, 12 november 2020, met rapportcode: RDAM2020-15-NO1-V1. Uit dit laatste rapport blijkt dat er ter hoogte van het plangebied mogelijk een hotspot van huismus aanwezig is. Om rekening te kunnen houden met het leefgebied van de huismus, is dit nader onderzoek uitgevraagd.

Het beschadigen of vernietigen van (gebieds)functies van beschermde soorten is verboden onder de Wet natuurbescherming. Dit nader onderzoek wordt uitgevoerd om aan te tonen of uit te sluiten dat deze gebiedsfuncties aanwezig zijn.

1.2 Doel en centrale vraag

Dit nader onderzoek wordt uitgevoerd om te kunnen bepalen of de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de Wet natuurbescherming. Zo verkrijgt de opdrachtgever inzicht in eventuele aanvullende acties of maatregelen die noodzakelijk zijn. De centrale vraag luidt:

Is er bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden kans op overtreding van de Wet natuurbescherming voor de onderzochte soorten en functies?

De onderzochte soorten en functies zijn beschreven in hoofdstuk 2. Dit rapport geeft antwoord op bovenstaande vraag en biedt, indien mogelijk, maatregelen of vervolgacties om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Is dit niet mogelijk, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Toelichting op de afbeelding

Impressie plangebied: zicht op het plangebied.
(Foto: N. Kroese)

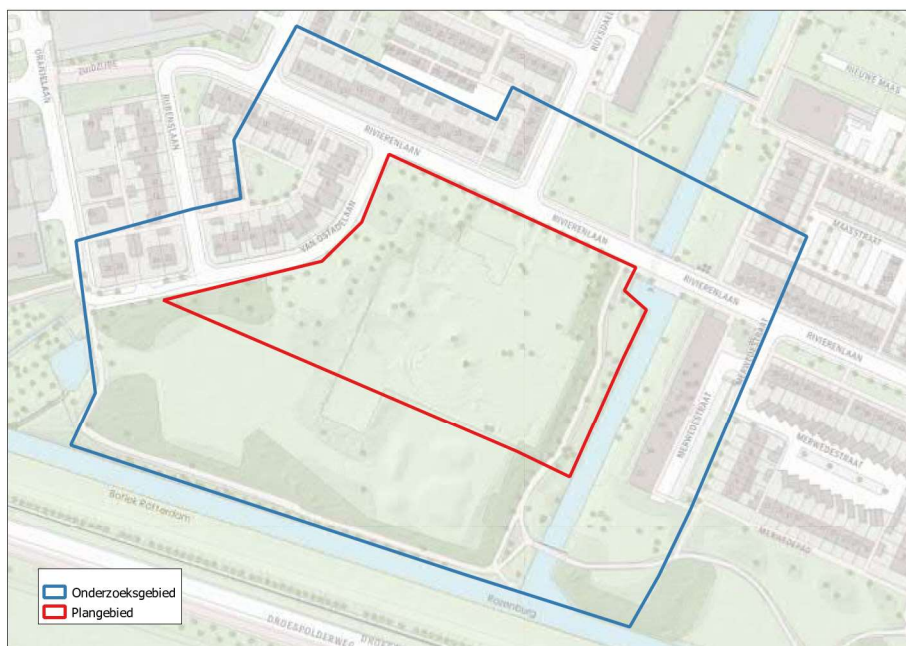
1.3 Plangebied

De gegevens over het plangebied zijn hieronder weergegeven in Tabel 1 en Figuur 1.

Tabel 1: gegevens plangebied

Adres (of coördinaten)	Ten zuiden van Rivierenlaan 18
Plaats	Rozenburg
Provincie	Zuid-Holland
Te onderzoeken object	Parkbos
Omgeving bestaat uit	Parkbos, woningen, tuinen en wegen

Een weergave van het plangebied op kaart is in te zien in Figuur 1.

Figuur 1: weergave plan- en onderzoeksgebied huismusonderzoek (Bron opentopo: PDOK, 2021).

1.4 Werkzaamheden

Voor specifieke informatie over de voorgenomen werkzaamheden dient de quickscan geraadpleegd te worden. Globaal worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

1. bouwrijp maken plangebied;
2. woningbouw.

1.5 Reikwijdte

Dit soortgericht onderzoek heeft alleen betrekking op:

- het plangebied zoals beschreven in paragraaf 1.3;
- de werkzaamheden zoals beschreven in paragraaf 1.4. Als de werkzaamheden op een andere manier of volgens een andere planning worden uitgevoerd, zijn de conclusies van dit onderzoek niet meer van toepassing. In dat geval wordt geadviseerd om een nieuwe toetsing uit te laten voeren om te bepalen of de werkzaamheden volgens de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd;
- de onderzochte elementen binnen het plangebied, zoals beschreven in hoofdstuk 2;
- de onderzochte soorten en functies, zoals beschreven in hoofdstuk 2;
- de Wet natuurbescherming, niet op ander beleid of wetgeving.

De resultaten van dit onderzoek zijn **maximaal drie jaar geldig**. Dit soortgericht onderzoek kan voor de initiatiefnemer als bewijsstuk dienen dat ecologisch onderzoek is verricht.

1.6 Criteria

Het onderzoek en deze rapportage voldoen aan de interne proces- en kwaliteitseisen van Habitus, bekijk deze [hier](#). Wij hebben onze eigen kwaliteitseisen opgesteld omdat voor ecologisch onderzoek niet altijd kwaliteitseisen beschikbaar zijn. Het doel van deze eisen is om een kwalitatief onderzoek te bieden. Het betreffen eisen over het proces (beoordeling, interpretatie), onderzoek (protocollen, inzet deskundigheid) en leesbaarheid (rapportage).

1.7 Deskundigheid onderzoekers

Al onze onderzoeken worden verricht door deskundige ecologen. Op onze [website](#) zijn de cv's van de projectadviseur, kwaliteitscontroleur en onderzoekers opgenomen om deze deskundigheid aantoonbaar te maken.

2. METHODE

In dit hoofdstuk wordt de onderzoeksmethode beschreven per soort(groep). Ook wordt het onderzoek afgekaderd en wordt beschreven op welke wijze de gegevens zijn verzameld.

2.1 Huismus

Het huismusonderzoek betreft onderzoek naar de aanwezigheid van essentieel functioneel leefgebied en nesten. Binnen het plangebied worden echter geen nesten verwacht, omdat bebouwing ontbreekt. Wel worden nesten in de omgeving/het onderzoeksgebied verwacht, zie Figuur 1 voor een weergave. Het huismusonderzoek is uitgevoerd conform het NGB Soortinventarisatieprotocol 2017 (Netwerk Groene Bureaus, 2017). Gezien de grootte van het plangebied, is dit verdeeld in twee clusters, zie bijlage 4. Het onderzoek is uitgevoerd door één vogelkundige per cluster. In totaal zijn dus vier bezoeken gedaan. In de meest geschikte periode (1 april tot en met 20 juni) is er gezocht naar zingende huismussen en andere gedragingen van huismussen die nest-of territoriumindicerend zijn én gedragingen die indicierend zijn voor functioneel leefgebied. Voorbeelden van waarnemingen die functioneel leefgebied indiceren zijn: continue of hoge frequentie van aanwezigheid bij groenstructuren (schuilfunctie), watertjes, voedselplekken of plekken met los zand (stofbad). Het veldwerk is uitgevoerd met behulp van een Swarovski EL 10x42 verrekijker.

Tabel 2: gegevens veldbezoeken huismusonderzoek

Cluster	Onderzoeker	Datum	Begintijd	Eindtijd	Temperatuur (°C)	Bewolking	Windrichting	Windkracht (Bft)	Neerslag
1	Nick Kroese	20-04-2021	08:25	11:35	14	2/8 bewolkt	ZO	2	Geen
1	Richard Notenboom	10-05-2021	09:02	11:36	15	4/8 bewolkt	ZW	3	Geen
2	Benjamin Brandt	22-04-2021	08:55	11:55	8	3/8 bewolkt	NO	2	Geen
2	Nick Kroese	13-05-2021	08:54	11:30	16	2/8 bewolkt	ZW	2	Geen

Omdat de activiteitspiek van huismus voornamelijk in de ochtend ligt, zijn de bezoeken afgerond voor 12 uur. Er is enkel onderzoek verricht tijdens geschikte weersomstandigheden, zoals weinig wind, temperaturen ruim boven het vriespunt en droge omstandigheden.

Toelichting op de afbeelding

Impressie plangebied: bebouwing aan de Rivierenlaan.
(Foto: R. Notenboom)

3. RESULTAAT & TOETSING

Onderstaand is beschreven welke functies zijn aangetroffen. Het betreft een interpretatie van de waarnemingen uit het veld.

3.1 Huismus

Het onderzoek betreft de functies nest en functioneel leefgebied. Deze worden hieronder nader toegelicht.

Nestplaatsen

Er zijn in totaal achttien nestplaatsen van huismus aangetroffen binnen en direct naast het onderzoeksgebied (blauwe kader, Figuur 2). Op de plekken waar een nestplaats is ingetekend (rode vierkant), is waargenomen dat:

- er een huismus naar binnen of buiten ging;
- nestmateriaal of voedsel werd binnengebracht;
- en/of dat er gedurende twee opeenvolgende bezoeken een mannetje zat te zingen voor de nestopening.

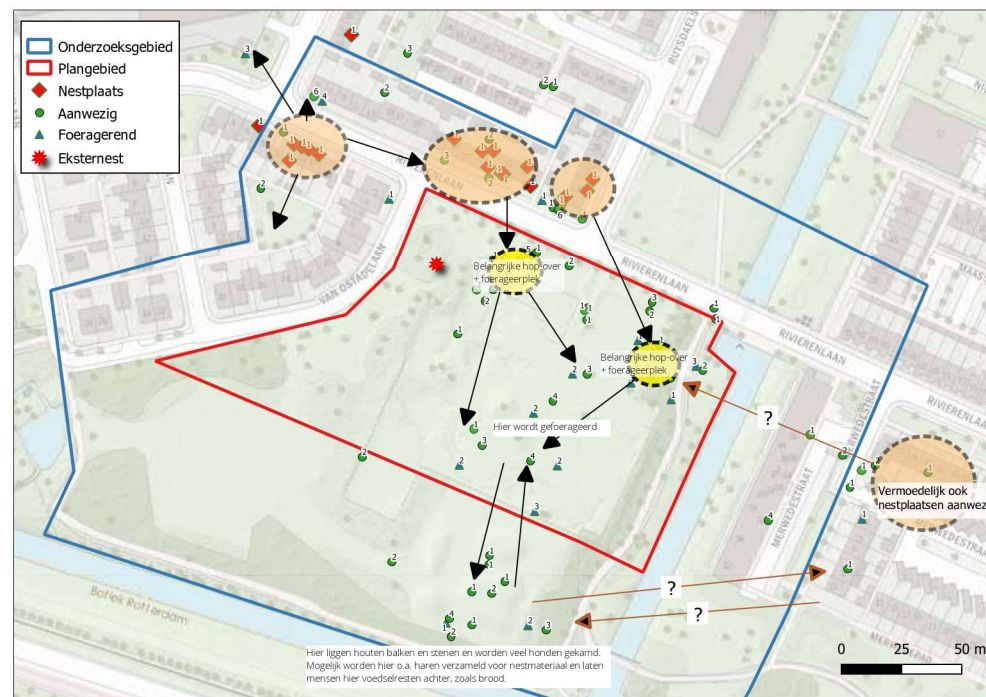
Functioneel leefgebied

Er acht gebieden bepaald die dienen als essentieel functioneel leefgebied (zie Figuur 3). Deze gebieden zijn aangewezen omdat er *groepen huismussen* zijn waargenomen tijdens minimaal twee verschillende veldbezoeken. Maar veelal was er activiteit tijdens alle bezoeken. Tijdens de veldbezoeken is vastgesteld dat er regelmatig mussen aanwezig zijn en/of dat huismussen zich frequent bewegen naar de betreffende locatie.

Het gebruik van het plangebied is weergegeven in Figuur 2. Een toelichting is opgenomen onder de figuur. Er zijn twee belangrijke hopovers aanwezig in het plangebied. Vanaf de nestplaats wordt veelal eerst naar de hopover gevlogen, van waaruit geobserveerd wordt of de omgeving veilig is om over te gaan tot foerageren. De aanwezige hopovers in het plangebied zijn met name belangrijk voor de twee noordelijk gelegen nestclusters. Het meest westelijke nestcluster (Rivierenlaan 10 t/m 16) gebruikt naast het plangebied ook andere delen in en buiten het onderzoeksgebied.

Populatieschatting

In totaal zijn 18 nestplaatsen vastgesteld rond de Rivierenlaan. Vermoedelijk zijn ook meerdere nesten aanwezig rond de Merwedestraat. Daarnaast zijn ook diverse ongepaarde mannen aanwezig. De populatie rond het plangebied wordt daarom geschat op circa 50 individuen. Naar schatting wordt het plangebied wordt door circa 20 huismussen intensief gebruikt.

Figuur 2: alle waarnemingen zijn opgenomen, inclusief de hoeveelheid waargenomen exemplaren (cijfer bij een puntelement). De clusters van nesten (4 stuks) zijn weergegeven in een oranje cirkel met stippellijn. Belangrijke hop-overs zijn weergegeven in gele cirkels met een gestippelde rand. Tevens is met zwarte pijlen aangeduid in welke richting voornamelijk werd gevlogen. In de figuur zijn enkele rode pijlen met een vraagteken opgenomen. Hiervan kon niet vastgesteld worden dat deze vliegroete in gebruik was. Gezien de afstand is dit theoretisch wel mogelijk. Wel zijn er obstakels aanwezig in de vorm van een hoge flat en een hoge boomgroep. (Bron kaart: opentopo, PDOK, 2021). In bijlage 2 is een grotere weergave opgenomen.

3.1.1 Beoordeling

Het gehanteerde uitgangspunt in de beoordeling of een essentiële functie aanwezig is, is dat bij het verdwijnen van een betreffend onderdeel van het leefgebied, dit zou kunnen leiden tot een sterke verstoring. Een verstoring in zo'n mate dat het nest hierdoor negatief beïnvloed wordt en er dus sprake kan zijn van een verminderd broedsucces of zelf het verlaten van een nest. En er dus sprake is van een overtreding.

In dit rapport wordt beoordeeld of er een essentiële functie aanwezig is en of er door de ontwikkeling een wetsovertreding plaats kan vinden. **Of een essentiële functie elders binnen het plangebied gecompenseerd kan worden is een vervolgvraag, die buiten dit onderzoek valt.**

3.2.1 Toetsing

Er zijn acht gebieden aangetroffen die dienen als functionele leefomgeving, waarvan twee binnen het plangebied. Gezien de waargenomen aantallen huismussen en het gedrag, zijn dit twee belangrijke functionele leefgebieden. De functionele leefgebieden fungeren als belangrijke hopovers en foerageergebied. Deze hopovers zullen vernietigd worden door de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden, waardoor deze niet meer gebruikt kunnen worden. Het vernietigen van deze essentiële functionele leefgebieden leidt er toe dat essentiële functies, zoals schuilen en foerageren niet meer op de huidige locatie plaats kunnen vinden. De huismussen (circa 10 paar) die hiervan intensief gebruik maken, zijn gedwongen om deze functies buiten het plangebied te zoeken. **Er zijn echter geen vergelijkbare alternatieven aanwezig in de directe omgeving.** Hierdoor kan een tekort aan voedsel ontstaan in de broedperiode, waardoor eieren niet uitgebroed worden en/of huismusjongen kunnen sterven. Tevens kan voedseltekort ook optreden in de winter. Dit kan leiden tot het verlaten van nesten (winterrustplaatsen), met name het nestcluster op de hoek van de Rivierenlaan/Ruysdaelstraat. Dit risico geldt voor circa 10 nestplaatsen die in dit cluster aanwezig zijn. Mogelijk reikt de invloed nog iets verder, omdat het nestcluster aan de Rivierlaan 8 t/m 16 ook gebruik maakt van het plangebied.

Het vernietigen van nesten, door het verlaten van het nest, betreft een overtreding van Artikel 3.1, lid 2, van de Wet natuurbescherming. Het uitvoeren van de werkzaamheden leidt door aanwezigheid van mens en materieel, geluid- en/of lichtproductie én het verwijderen van essentieel leefgebied ook tot het opzettelijk storen van huismussen. Dit betreft een overtreding van lid 4 van Artikel 3.1. Het verstoren van huismussen kan mogelijk voorkomen worden door het treffen van passende maatregelen.

In hoofdstuk 5 is opgenomen, hoe met deze overtredingen omgegaan kan worden.

Figuur 3: in deze kaart is aangegeven waar essentieel functioneel leefgebied aanwezig is, waar functioneel (niet-essentieel) leefgebied aanwezig is en waar overig, geschikt leefgebied aanwezig is.

Bij iedere waarneming is het maximaal aantal huismussen weergegeven, dat op deze locatie tijdens één veldbezoek is waargenomen. (Bron luchtfoto: PDOK, 2021). In bijlage 3 is een grotere weergave opgenomen.

4. CONCLUSIE

4.1 Conclusie

De conclusie geeft antwoord op de centrale vraag:

Is er bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden kans op overtreding van de Wet natuurbescherming voor de onderzochte soorten en functies?

Hieronder volgt een antwoord op de centrale vraag. In Tabel 3 is de conclusie samengevat.

Op basis van hoofdstuk 3 is de voorgenomen ontwikkeling naar verwachting in strijd met het onderdeel soortbescherming uit de Wet natuurbescherming.

Tabel 3: Samenvatting conclusie

Soort	Effect verwacht en vervolgstap nodig?	Overig/opmerking
Huismus	ja	zie hoofdstuk 5

De volgende informatie is nodig bij een ontheffingsaanvraag:

Beschermde soort: huismus

Beschermde functie aangetroffen binnen plangebied: ja, essentieel functioneel leefgebied

Beschermde functie aangetroffen binnen onderzoeksgebied en omgeving: ja, 18 nestplaatsen en 8 essentiële functionele leefgebieden

Toelichting op de afbeelding

Impressie plangebied: tijdens het onderzoek is een groot aantal foeragerende huismussen waargenomen in het plangebied. (Foto: B. Brandt)

5. MAATREGELEN & AANBEVELINGEN

5.1 Proces en vervolgtraject

Tijdens het onderzoek is aangetoond dat er beschermde soorten aanwezig zijn en een wetsovertreding te verwachten is. De ontwikkeling kan nog steeds doorgang vinden als een ontheffing verkregen wordt. Dit is normaliter de vervolgstap in het proces, als de voorgenomen werkzaamheden nog steeds uitgevoerd gaan worden.

Is dit reeds gedaan?

5.3.1 Vraag een ontheffing aan en stel een activiteitenplan op

Vraag de ontheffing aan bij de provincie Zuid-Holland, Omgevingsdienst Haaglanden. Laat het activiteitenplan opstellen door een deskundige ecooloog, zodat alle benodigde informatie aangeleverd wordt bij het bevoegd gezag. In het activiteitenplan wordt een beoordeling gevraagd over het effect op de 'gunstige staat van instandhouding'. Ook dient passende compensatie concreet uitgewerkt te worden.

5.3.2 Doorlooptijd

Na het indienen van de ontheffingsaanvraag neemt de behandeling van het bevoegd gezag gemiddeld 20 weken in beslag. In Zuid-Holland kan momenteel geen betrouwbare indicatie worden gegeven over de behandeltermijn. Ons advies is om de ontheffingsaanvraag zo spoedig mogelijk in te dienen. Het opstellen van een activiteitenplan kan veelal in zes tot acht weken plaatsvinden. Dit is echter sterk afhankelijk van snelheid waarmee informatie wordt aangeleverd, bijvoorbeeld over het belang van de ontwikkeling, maar ook over de locatie(s) van compensatie.

5.3.3 Gewenningstijd

De betreffende soort dient bij voorkeur ruim van te voren te kunnen wennen aan de te realiseren compensatie. Soms is een vastgestelde periode van toepassing. Habitus kan hierover adviseren en kan ondersteunen bij het tijdig realiseren van compensatie, zodat voorkomen wordt dat na de ontheffing gewacht moet worden op de gewenningsperiode.

5.3.4 Advies

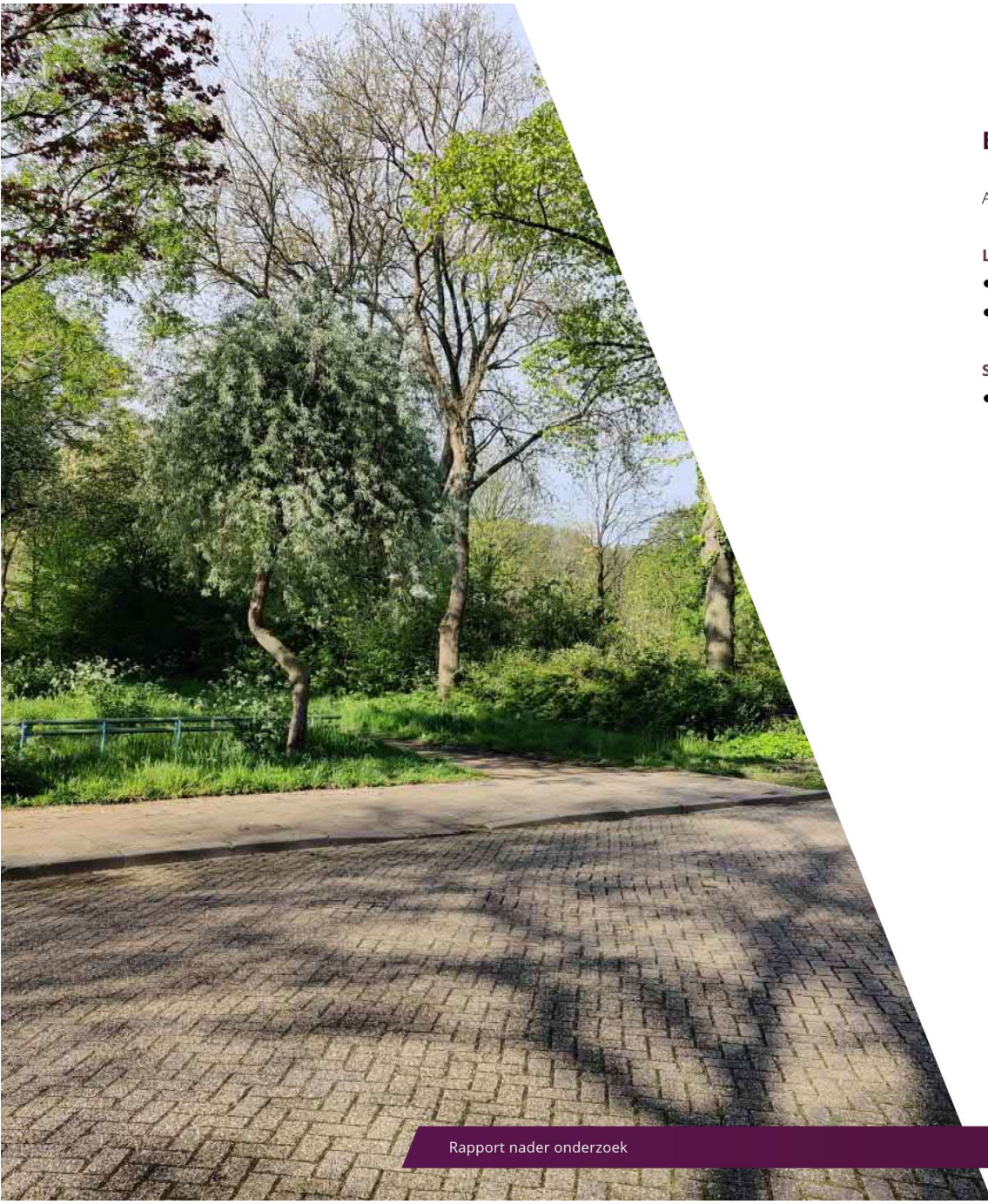
- Wij adviseren om een ontheffingsaanvraag op te starten, omdat wij verwachten dat de werkzaamheden tot een effect op nestplaatsen zullen leiden. Tenzij voor een optie in 5.3.5 wordt gekozen.

- Ook adviseren wij om te beoordelen of het verstoren van huismussen (lid 4) voorkomen kan worden door de werkwijze aan te passen. Werken buiten de kwetsbare perioden kan hier onderdeel van uitmaken.

5.3.5 Overige opties

Wil je een ontheffingstraject voorkomen? Dan zijn er veelal twee opties mogelijk.

- Voer de werkzaamheden op zo'n wijze uit, dat beschermde functies geen effect ondervinden. Dit is niet altijd mogelijk. Soms kan met het toepassen van maatregelen gerealiseerd worden dat de wet niet wordt overtreden. Er zal dan een ecologisch werkprotocol nodig zijn, waarin vastgelegd wordt op hoe gewerkt kan worden zonder de verblijfplaats(en) aan te tasten.
- Er wordt voor gekozen om de werkzaamheden niet uit te voeren of om het plan aan te passen. Dit

BRONVERMELDING

Alle bronnen zijn geraadpleegd op 2 juni 2020.

Literatuur

- Bij12 (2017). [Kennisdokument huismus](#)
- Netwerk Groene Bureaus (2017). [Soortinventarisatieprotocollen](#)

Software

- Zostera B.V. (2021). [WrnPro](#).

BIJLAGE 1 - Relevante foto's

Figuur: invliegopening met rode cirkel aangegeven. Het betreft de nestplaats op de grens tussen Rivierenlaan nummer 6 en nummer 8.

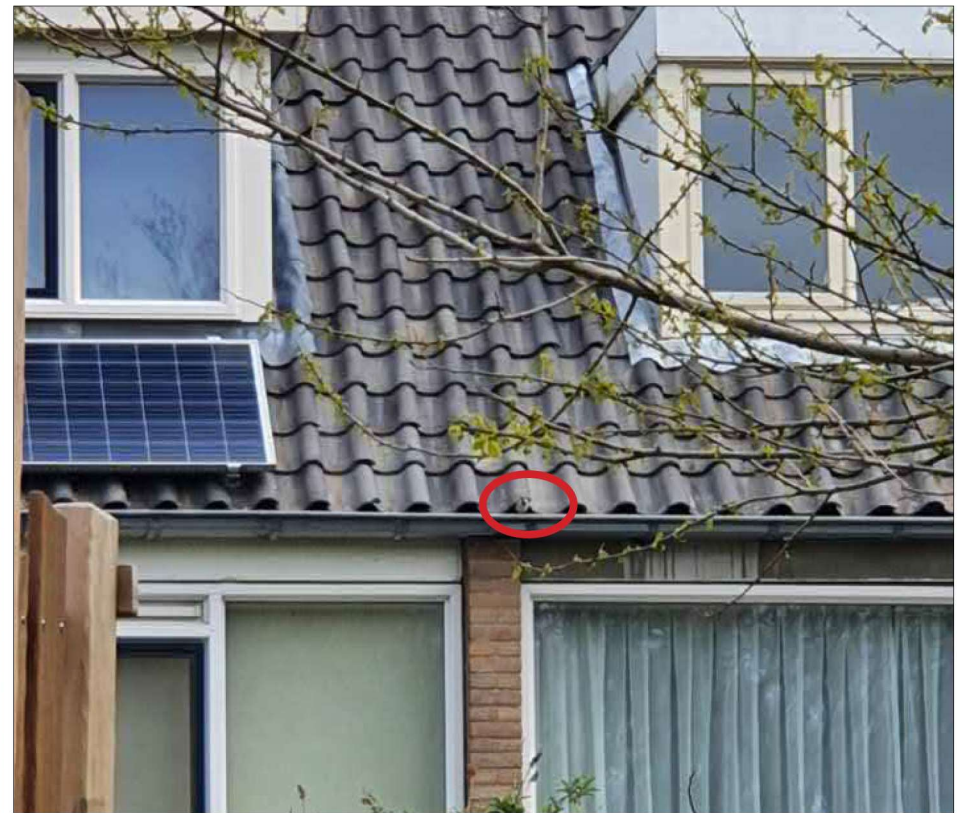

Figuur: nestplaats van een huismus ter hoogte van Rivierenlaan 10. Het mannetje zit voor de invliegopening.

BIJLAGE 1 - Relevante foto's (vervolg)

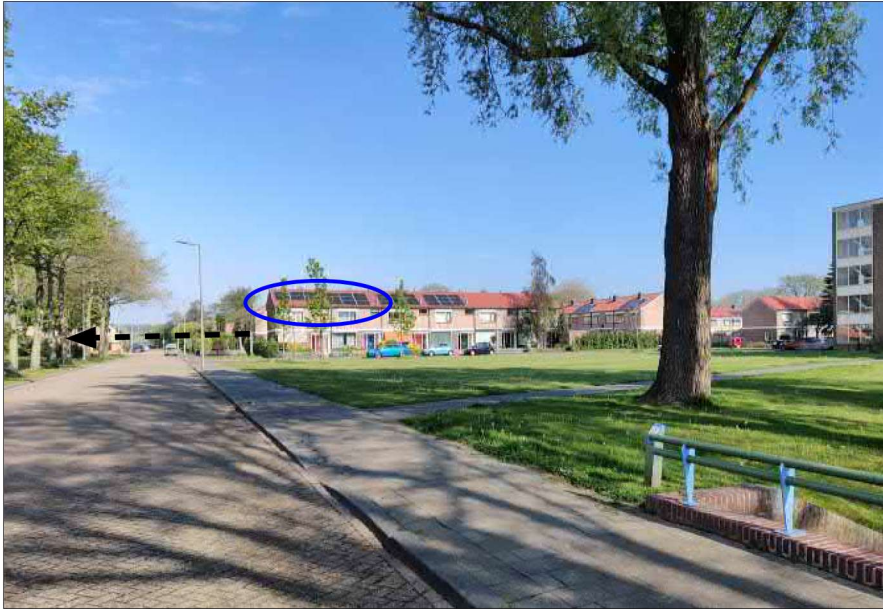

Figuur: Invliegopening met rode pijl en cirkel aangegeven. De nestplaats bevindt zich onder een gevelplaat ter hoogte van Rivierenlaan 33. Op de afbeelding is een huismus zichtbaar die naar binnen gaat vliegen.

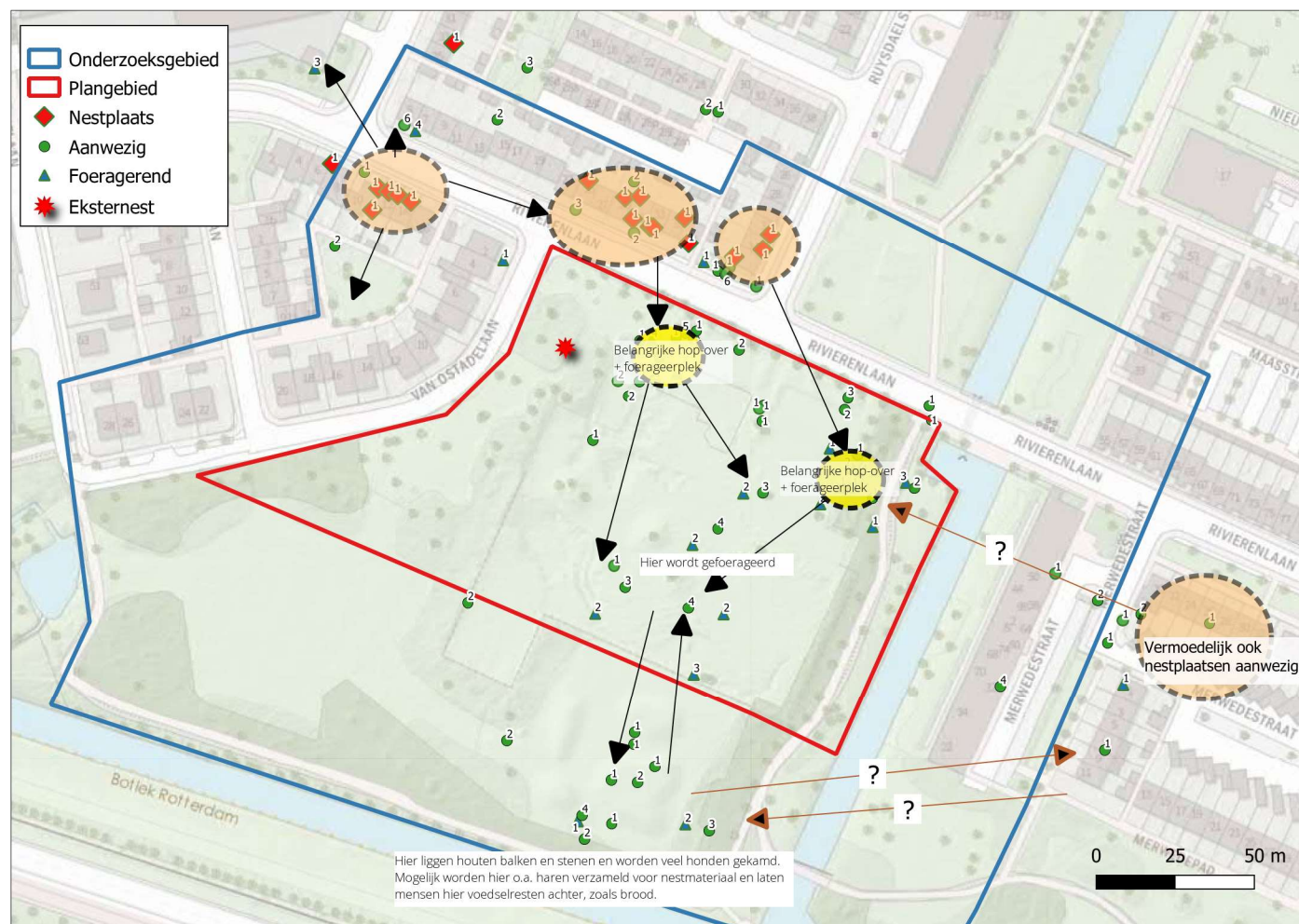
Figuur: nestplaats aan de achterzijde van Rivierenlaan 10 en 12. Op de foto zit er een mannetje voor de invliegopening (rode cirkel).

BIJLAGE 1 - Relevante foto's (vervolg)

Figuur: er werd druk gependeld tussen verblijfplaatsen in de Rivierenlaan/Ruysdaelstraat (blauwe ovaal) en het plangebied (zwarte pijl). Er is vastgesteld dat het plangebied een essentiële functie (schuilen, foerageren) heeft voor de nesten in deze straten.

BIJLAGE 2 - kaart 'gebruik plangebied'

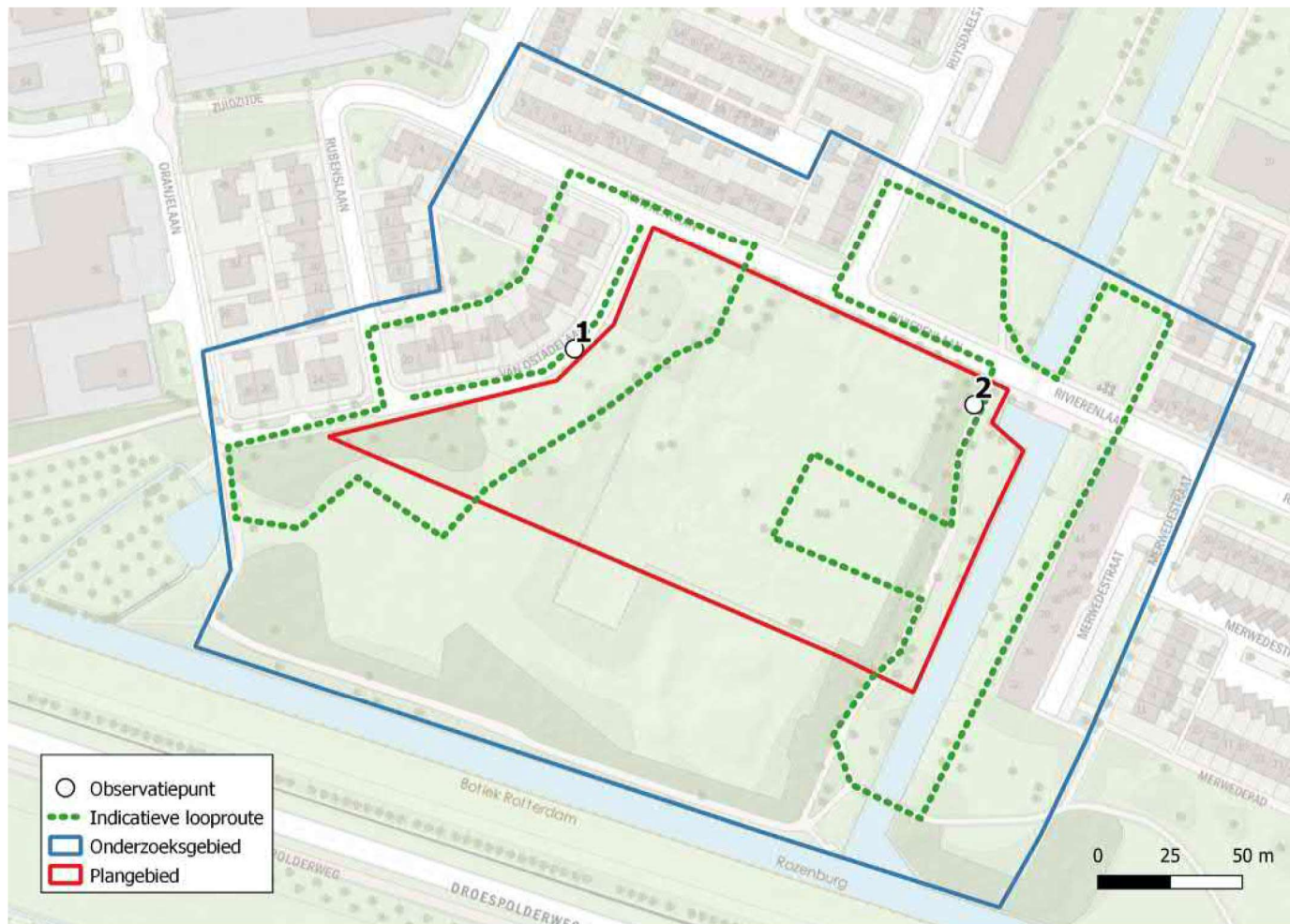
Figuur: een grotere weergave van Figuur 2.

BIJLAGE 3 - kaart met functioneel en geschikt leefgebied

Figuur: een grotere weergave van Figuur 3.

BIJLAGE 4 - onderzoeksopzet

Figuur: weergave onderzoeksopzet huismusonderzoek

Over ons

Habitus is een vooruitstrevend advies- en onderzoeksbureau voor biodiversiteit en natuurwetgeving. Wij zijn als organisatie **betrokken** bij de klant. Wij zorgen door **constante ontwikkeling** van onze diensten voor verhoging van de tevredenheid van onze klanten over onze dienstverlening. Wij zijn experts met **passie** voor ons vak en zorgen voor een soepel traject door kwaliteitsdiensten te bieden. Wij helpen onze klanten met praktisch advies over biodiversiteit en beschermde soorten. Wij geloven in langdurige samenwerking met opdrachtgevers, partners en collega's op een wijze die wederzijds voordeel oplevert.

Onze missie en kernwaarden

Het is onze missie om **de biodiversiteit te beschermen en te verhogen**. Met het team van collega's werken we dagelijks in vele projecten met passie aan onze missie. Met wetgeving gerelateerde adviezen dragen we bij aan de bescherming van soorten en zo aan bescherming van biodiversiteit. Met biodiversiteitsadviezen dragen we gericht en direct bij aan het verhogen van de biodiversiteit. Onze kernwaarden zijn:

- betrokken bij onze klanten
- constante ontwikkeling van onze dienstverlening
- passie voor natuur.

Klanttevredenheid en kwaliteit

Wij staan voor de kwaliteit die we leveren. Onder kwaliteit verstaan wij de mate waarin aan de klantverwachting wordt voldaan of wordt overtroffen. De klant is dus degene die bepaalt of wij kwaliteit leveren. Onze dienstverlening wordt door klanten gemiddeld met hoger dan een acht beoordeeld. Dit geeft aan dat we een passende invulling geven aan de klantverwachting. Wij vinden dat we in eerste instantie zelf aan de lat staan voor de te leveren kwaliteit. Om die reden hebben wij dan ook onze eigen kwaliteitseisen geformuleerd. In samenspraak met onze opdrachtgevers bepalen we de gewenste kwaliteit van een dienst.

Over ons logo

Libellen zijn prachtige insecten. Het is dan ook geen toeval dat we voor inspiratie voor ons logo geput hebben uit de fraaie en diverse vormen die de orde van libellen rijk is. Wist je bijvoorbeeld dat elke soort unieke vleugelkenmerken heeft?

De paarse kleuren zijn een combinatie van blauw (dat staat voor stabiliteit) en de energie van rood. Paars staat ook voor **passie** en wordt verder geassocieerd met kracht, waardigheid (royalty), creativiteit en ambitie.

